

ZAKON
O POTVRĐIVANJU KONVENCIJE O PRAVU NEPLOVIDBENIH KORIŠĆENJA
MEĐUNARODNIH VODOTOKA

Član 1

Potvrđuje se Konvencija o pravu neplovidbenih korišćenja međunarodnih vodotoka, koju je Generalna skupština Ujedinjenih nacija usvojila u Njujorku, 21. maja 1997. godine, u originalu na arapskom, kineskom, engleskom, francuskom, ruskom i španskom jeziku.

Član 2

Tekst Konvencije iz člana 1 ovog zakona, u originalu na engleskom i u prevodu na crnogorski jezik, glasi:

**CONVENTION ON THE LAW OF THE NON-NAVIGATIONAL USES OF
INTERNATIONAL WATERCOURSES**

Adopted by the General Assembly of the United Nations on 21 May 1997

The Parties to the present Convention,
Conscious of the importance of international watercourses and the non-navigational uses thereof in many regions of the world,

Having in mind Article 13, paragraph 1 (a), of the Charter of the United Nations, which provides that the General Assembly shall initiate studies and make recommendations for the purpose of encouraging the progressive development of international law and its codification,

Considering that successful codification and progressive development of rules of international law regarding non-navigational uses of international watercourses would assist in promoting and implementing the purposes and principles set forth in Articles 1 and 2 of the Charter of the United Nations,

Taking into account the problems affecting many international watercourses resulting from, among other things, increasing demands and pollution,

Expressing the conviction that a framework convention will ensure the utilization, development, conservation, management and protection of international watercourses and the promotion of the optimal and sustainable utilization thereof for present and future generations,

Affirming the importance of international cooperation and good-neighbourliness in this field,

Aware of the special situation and needs of developing countries,

Recalling the principles and recommendations adopted by the United Nations Conference on Environment and Development of 1992 in the Rio Declaration and Agenda 21,

Recalling also the existing bilateral and multilateral agreements regarding the non-navigational uses of international watercourses,

Mindful of the valuable contribution of international organizations, both governmental and nongovernmental, to the codification and progressive development of international law in this field,

Appreciative of the work carried out by the International Law Commission on the law of the non-navigational uses of international watercourses,

Bearing in mind United Nations General Assembly resolution 49/52 of 9 December 1994,

Have agreed as follows:

PART I. INTRODUCTION

Article 1 Scope of the present Convention

1. The present Convention applies to uses of international watercourses and of their waters for purposes other than navigation and to measures of protection, preservation and management related to the uses of those watercourses and their waters.

2. The uses of international watercourses for navigation is not within the scope of the present Convention except insofar as other uses affect navigation or are affected by navigation.

Article 2 Use of terms

For the purposes of the present Convention:

(a) "Watercourse" means a system of surface waters and groundwaters constituting by virtue of their physical relationship a unitary whole and normally flowing into a common terminus;

(b) "International watercourse" means a watercourse, parts of which are situated in different States;

(c) "Watercourse State" means a State Party to the present Convention in whose territory part of an international watercourse is situated, or a Party that is a regional economic integration organization, in the territory of one or more of whose Member States part of an international watercourse is situated;

(d) "Regional economic integration organization" means an organization constituted by sovereign States of a given region, to which its member States have transferred competence in respect of matters governed by this Convention and which has been duly authorized in accordance with its internal procedures, to sign, ratify, accept, approve or accede to it.

Article 3 Watercourse agreements

1. In the absence of an agreement to the contrary, nothing in the present Convention shall affect the rights or obligations of a watercourse State arising from agreements in force for it on the date on which it became a party to the present Convention.

2. Notwithstanding the provisions of paragraph 1, parties to agreements referred to in paragraph 1 may, where necessary, consider harmonizing such agreements with the basic principles of the present Convention.

3. Watercourse States may enter into one or more agreements, hereinafter referred to as "watercourse agreements", which apply and adjust the provisions of the present Convention to the characteristics and uses of a particular international watercourse or part thereof.

4. Where a watercourse agreement is concluded between two or more watercourse States, it shall define the waters to which it applies. Such an agreement may be entered into with respect to an entire international watercourse or any part thereof or a particular project, programme or use except insofar as the agreement adversely affects, to a significant extent, the use by one or more other watercourse States of the waters of the watercourse, without their express consent.

5. Where a watercourse State considers that adjustment and application of the provisions of the present Convention is required because of the characteristics and uses of a

particular international watercourse, watercourse States shall consult with a view to negotiating in good faith for the purpose of concluding a watercourse agreement or agreements.

6. Where some but not all watercourse States to a particular international watercourse are parties to an agreement, nothing in such agreement shall affect the rights or obligations under the present Convention of watercourse States that are not parties to such an agreement.

Article 4

Parties to watercourse agreements

1. Every watercourse State is entitled to participate in the negotiation of and to become a party to any watercourse agreement that applies to the entire international watercourse, as well as to participate in any relevant consultations.

2. A watercourse State whose use of an international watercourse may be affected to a significant extent by the implementation of a proposed watercourse agreement that applies only to a part of the watercourse or to a particular project, programme or use is entitled to participate in consultations on such an agreement and, where appropriate, in the negotiation thereof in good faith with a view to becoming a party thereto, to the extent that its use is thereby affected.

PART II. GENERAL PRINCIPLES

Article 5

Equitable and reasonable utilization and participation

1. Watercourse States shall in their respective territories utilize an international watercourse in an equitable and reasonable manner. In particular, an international watercourse shall be used and developed by watercourse States with a view to attaining optimal and sustainable utilization thereof and benefits therefrom, taking into account the interests of the watercourse States concerned, consistent with adequate protection of the watercourse.

2. Watercourse States shall participate in the use, development and protection of an international watercourse in an equitable and reasonable manner. Such participation includes both the right to utilize the watercourse and the duty to cooperate in the protection and development thereof, as provided in the present Convention.

Article 6

Factors relevant to equitable and reasonable utilization

1. Utilization of an international watercourse in an equitable and reasonable manner within the meaning of article 5 requires taking into account all relevant factors and circumstances, including:

- (a) Geographic, hydrographic, hydrological, climatic, ecological and other factors of a natural character;
- (b) The social and economic needs of the watercourse States concerned;
- (c) The population dependent on the watercourse in each watercourse State;
- (d) The effects of the use or uses of the watercourses in one watercourse State on other watercourse States;
- (e) Existing and potential uses of the watercourse;
- (f) Conservation, protection, development and economy of use of the water resources of the watercourse and the costs of measures taken to that effect;
- (g) The availability of alternatives, of comparable value, to a particular planned or existing use.

2. In the application of article 5 or paragraph 1 of this article, watercourse States concerned shall, when the need arises, enter into consultations in a spirit of cooperation.

3. The weight to be given to each factor is to be determined by its importance in comparison with that of other relevant factors. In determining what is a reasonable and equitable use, all relevant factors are to be considered together and a conclusion reached on the basis of the whole.

Article 7

Obligation not to cause significant harm

1. Watercourse States shall, in utilizing an international watercourse in their territories, take all appropriate measures to prevent the causing of significant harm to other watercourse States.

2. Where significant harm nevertheless is caused to another watercourse State, the States whose use causes such harm shall, in the absence of agreement to such use, take all appropriate measures, having due regard for the provisions of articles 5 and 6, in consultation with the affected State, to eliminate or mitigate such harm and, where appropriate, to discuss the question of compensation.

Article 8

General obligation to cooperate

1. Watercourse States shall cooperate on the basis of sovereign equality, territorial integrity, mutual benefit and good faith in order to attain optimal utilization and adequate protection of an international watercourse.

2. In determining the manner of such cooperation, watercourse States may consider the establishment of joint mechanisms or commissions, as deemed necessary by them, to facilitate cooperation on relevant measures and procedures in the light of experience gained through cooperation in existing joint mechanisms and commissions in various regions.

Article 9

Regular exchange of data and information

1. Pursuant to article 8, watercourse States shall on a regular basis exchange readily available data and information on the condition of the watercourse, in particular that of a hydrological, meteorological, hydrogeological and ecological nature and related to the water quality as well as related forecasts.

2. If a watercourse State is requested by another watercourse State to provide data or information that is not readily available, it shall employ its best efforts to comply with the request but may condition its compliance upon payment by the requesting State of the reasonable costs of collecting and, where appropriate, processing such data or information.

3. Watercourse States shall employ their best efforts to collect and, where appropriate, to process data and information in a manner which facilitates its utilization by the other watercourse States to which it is communicated.

Article 10

Relationship between different kinds of uses

1. In the absence of agreement or custom to the contrary, no use of an international watercourse enjoys inherent priority over other uses.

2. In the event of a conflict between uses of an international watercourse, it shall be resolved with reference to articles 5 to 7, with special regard being given to the requirements of vital human needs.

PART III. PLANNED MEASURES

Article 11

Information concerning planned measures

Watercourse States shall exchange information and consult each other and, if necessary, negotiate on the possible effects of planned measures on the condition of an international watercourse.

Article 12

Notification concerning planned measures with possible adverse effects

Before a watercourse State implements or permits the implementation of planned measures which may have a significant adverse effect upon other watercourse States, it shall provide those States with timely notification thereof. Such notification shall be accompanied by available technical data and information, including the results of any environmental impact assessment, in order to enable the notified States to evaluate the possible effects of the planned measures.

Article 13

Period for reply to notification

Unless otherwise agreed:

(a) A watercourse State providing a notification under article 12 shall allow the notified States a period of six months within which to study and evaluate the possible effects of the planned measures and to communicate the findings to it;

(b) This period shall, at the request of a notified State for which the evaluation of the planned measures poses special difficulty, be extended for a period of six months.

Article 14

Obligations of the notifying State during the period for reply

During the period referred to in article 13, the notifying State:

(a) Shall cooperate with the notified States by providing them, on request, with any additional data and information that is available and necessary for an accurate evaluation; and

(b) Shall not implement or permit the implementation of the planned measures without the consent of the notified States.

Article 15

Reply to notification

The notified States shall communicate their findings to the notifying State as early as possible within the period applicable pursuant to article 13. If a notified State finds that implementation of the planned measures would be inconsistent with the provisions of articles 5 or 7, it shall attach to its finding a documented explanation setting forth the reasons for the finding.

Article 16
Absence of reply to notification

1. If, within the period applicable pursuant to article 13, the notifying State receives no communication under article 15, it may, subject to its obligations under articles 5 and 7, proceed with the implementation of the planned measures, in accordance with the notification and any other data and information provided to the notified States.

2. Any claim to compensation by a notified State which has failed to reply within the period applicable pursuant to article 13 may be offset by the costs incurred by the notifying State for action undertaken after the expiration of the time for a reply which would not have been undertaken if the notified State had objected within that period.

Article 17
Consultations and negotiations concerning planned measures

1. If a communication is made under article 15 that implementation of the planned measures would be inconsistent with the provisions of article 5 or 7, the notifying State and the State making the communication shall enter into consultations and, if necessary, negotiations with a view to arriving at an equitable resolution of the situation.

2. The consultations and negotiations shall be conducted on the basis that each State must in good faith pay reasonable regard to the rights and legitimate interests of the other State.

3. During the course of the consultations and negotiations, the notifying State shall, if so requested by the notified State at the time it makes the communication, refrain from implementing or permitting the implementation of the planned measures for a period of six months unless otherwise agreed.

Article 18
Procedures in the absence of notification

1. If a watercourse State has reasonable grounds to believe that another watercourse State is planning measures that may have a significant adverse effect upon it, the former State may request the latter to apply the provisions of article 12. The request shall be accompanied by a documented explanation setting forth its grounds.

2. In the event that the State planning the measures nevertheless finds that it is not under an obligation to provide a notification under article 12, it shall so inform the other State, providing a documented explanation setting forth the reasons for such finding. If this finding does not satisfy the other State, the two States shall, at the request of that other State, promptly enter into consultations and negotiations in the manner indicated in paragraphs 1 and 2 of article 17.

3. During the course of the consultations and negotiations, the State planning the measures shall, if so requested by the other State at the time it requests the initiation of consultations and negotiations, refrain from implementing or permitting the implementation of those measures for a period of six months unless otherwise agreed.

Article 19
Urgent implementation of planned measures

1. In the event that the implementation of planned measures is of the utmost urgency in order to protect public health, public safety or other equally important interests, the State planning the measures may, subject to articles 5 and 7, immediately proceed to implementation, notwithstanding the provisions of article 14 and paragraph 3 of article 17.

2. In such case, a formal declaration of the urgency of the measures shall be communicated without delay to the other watercourse States referred to in article 12 together with the relevant data and information.

3. The State planning the measures shall, at the request of any of the States referred to in paragraph 2, promptly enter into consultations and negotiations with it in the manner indicated in paragraphs 1 and 2 of article 17.

PART IV. PROTECTION, PRESERVATION AND MANAGEMENT

Article 20

Protection and preservation of ecosystems

Watercourse States shall, individually and, where appropriate, jointly, protect and preserve the ecosystems of international watercourses.

Article 21

Prevention, reduction and control of pollution

1. For the purpose of this article, “pollution of an international watercourse” means any detrimental alteration in the composition or quality of the waters of an international watercourse which results directly or indirectly from human conduct.

2. Watercourse States shall, individually and, where appropriate, jointly, prevent, reduce and control the pollution of an international watercourse that may cause significant harm to other watercourse States or to their environment, including harm to human health or safety, to the use of the waters for any beneficial purpose or to the living resources of the watercourse. Watercourse States shall take steps to harmonize their policies in this connection.

3. Watercourse States shall, at the request of any of them, consult with a view to arriving at mutually agreeable measures and methods to prevent, reduce and control pollution of an international watercourse, such as:

- (a) Setting joint water quality objectives and criteria;
- (b) Establishing techniques and practices to address pollution from point and non-point sources;
- (c) Establishing lists of substances the introduction of which into the waters of an international watercourse is to be prohibited, limited, investigated or monitored.

Article 22

Introduction of alien or new species

Watercourse States shall take all measures necessary to prevent the introduction of species, alien or new, into an international watercourse which may have effects detrimental to the ecosystem of the watercourse resulting in significant harm to other watercourse States.

Article 23

Protection and preservation of the marine environment

Watercourse States shall, individually and, where appropriate, in cooperation with other States, take all measures with respect to an international watercourse that are necessary to protect and preserve the marine environment, including estuaries, taking into account generally accepted international rules and standards.

Article 24
Management

1. Watercourse States shall, at the request of any of them, enter into consultations concerning the management of an international watercourse, which may include the establishment of a joint management mechanism.

2. For the purposes of this article, "management" refers, in particular, to:

(a) Planning the sustainable development of an international watercourse and providing for the implementation of any plans adopted; and

(b) Otherwise promoting the rational and optimal utilization, protection and control of the watercourse.

Article 25
Regulation

1. Watercourse States shall cooperate, where appropriate, to respond to needs or opportunities for regulation of the flow of the waters of an international watercourse.

2. Unless otherwise agreed, watercourse States shall participate on an equitable basis in the construction and maintenance or defrayal of the costs of such regulation works as they may have agreed to undertake.

3. For the purposes of this article, "regulation" means the use of hydraulic works or any other continuing measure to alter, vary or otherwise control the flow of the waters of an international watercourse.

Article 26
Installations

1. Watercourse States shall, within their respective territories, employ their best efforts to maintain and protect installations, facilities and other works related to an international watercourse.

2. Watercourse States shall, at the request of any of them which has reasonable grounds to believe that it may suffer significant adverse effects, enter into consultations with regard to:

(a) The safe operation and maintenance of installations, facilities or other works related to an international watercourse; and

(b) The protection of installations, facilities or other works from wilful or negligent acts or the forces of nature.

PART V.
HARMFUL CONDITIONS AND EMERGENCY SITUATIONS

Article 27
Prevention and mitigation of harmful conditions

Watercourse States shall, individually and, where appropriate, jointly, take all appropriate measures to prevent or mitigate conditions related to an international watercourse that may be harmful to other watercourse States, whether resulting from natural causes or human conduct, such as flood or ice conditions, water-borne diseases, siltation, erosion, salt-water intrusion, drought or desertification.

Article 28
Emergency situations

1. For the purposes of this article, “emergency” means a situation that causes, or poses an imminent threat of causing, serious harm to watercourse States or other States and that results suddenly from natural causes, such as floods, the breaking up of ice, landslides or earthquakes, or from human conduct, such as industrial accidents.

2. A watercourse State shall, without delay and by the most expeditious means available, notify other potentially affected States and competent international organizations of any emergency originating within its territory.

3. A watercourse State within whose territory an emergency originates shall, in cooperation with potentially affected States and, where appropriate, competent international organizations, immediately take all practicable measures necessitated by the circumstances to prevent, mitigate and eliminate harmful effects of the emergency.

4. When necessary, watercourse States shall jointly develop contingency plans for responding to emergencies, in cooperation, where appropriate, with other potentially affected States and competent international organizations.

PART VI.
MISCELLANEOUS PROVISIONS

Article 29
International watercourses and installations in time of armed conflict

International watercourses and related installations, facilities and other works shall enjoy the protection accorded by the principles and rules of international law applicable in international and noninternational armed conflict and shall not be used in violation of those principles and rules.

Article 30
Indirect procedures

In cases where there are serious obstacles to direct contacts between watercourse States, the States concerned shall fulfil their obligations of cooperation provided for in the present Convention, including exchange of data and information, notification, communication, consultations and negotiations, through any indirect procedure accepted by them.

Article 31
Data and information vital to national defence or security

Nothing in the present Convention obliges a watercourse State to provide data or information vital to its national defence or security. Nevertheless, that State shall cooperate in good faith with the other watercourse States with a view to providing as much information as possible under the circumstances.

Article 32
Non-discrimination

Unless the watercourse States concerned have agreed otherwise for the protection of the interests of persons, natural or juridical, who have suffered or are under a serious threat of suffering significant transboundary harm as a result of activities related to an international watercourse, a watercourse State shall not discriminate on the basis of nationality or residence or place where the injury occurred, in granting to such persons, in accordance with its legal

system, access to judicial or other procedures, or a right to claim compensation or other relief in respect of significant harm caused by such activities carried on in its territory.

Article 33
Settlement of disputes

1. In the event of a dispute between two or more parties concerning the interpretation or application of the present Convention, the parties concerned shall, in the absence of an applicable agreement between them, seek a settlement of the dispute by peaceful means in accordance with the following provisions.

2. If the parties concerned cannot reach agreement by negotiation requested by one of them, they may jointly seek the good offices of, or request mediation or conciliation by, a third party, or make use, as appropriate, of any joint watercourse institutions that may have been established by them or agree to submit the dispute to arbitration or to the International Court of Justice.

3. Subject to the operation of paragraph 10, if after six months from the time of the request for negotiations referred to in paragraph 2, the parties concerned have not been able to settle their dispute through negotiation or any other means referred to in paragraph 2, the dispute shall be submitted, at the request of any of the parties to the dispute, to impartial fact-finding in accordance with paragraphs 4 to 9, unless the parties otherwise agree.

4. A Fact-finding Commission shall be established, composed of one member nominated by each party concerned and in addition a member not having the nationality of any of the parties concerned chosen by the nominated members who shall serve as Chairman.

5. If the members nominated by the parties are unable to agree on a Chairman within three months of the request for the establishment of the Commission, any party concerned may request the Secretary-General of the United Nations to appoint the Chairman who shall not have the nationality of any of the parties to the dispute or of any riparian State of the watercourse concerned. If one of the parties fails to nominate a member within three months of the initial request pursuant to paragraph 3, any other party concerned may request the Secretary-General of the United Nations to appoint a person who shall not have the nationality of any of the parties to the dispute or of any riparian State of the watercourse concerned. The person so appointed shall constitute a single-member Commission.

6. The Commission shall determine its own procedure.

7. The parties concerned have the obligation to provide the Commission with such information as it may require and, on request, to permit the Commission to have access to their respective territory and to inspect any facilities, plant, equipment, construction or natural feature relevant for the purpose of its inquiry.

8. The Commission shall adopt its report by a majority vote, unless it is a single-member Commission, and shall submit that report to the parties concerned setting forth its findings and the reasons therefor and such recommendations as it deems appropriate for an equitable solution of the dispute, which the parties concerned shall consider in good faith.

9. The expenses of the Commission shall be borne equally by the parties concerned.

10. When ratifying, accepting, approving or acceding to the present Convention, or at any time thereafter, a party which is not a regional economic integration organization may declare in a written instrument submitted to the depositary that, in respect of any dispute not resolved in accordance with paragraph 2, it recognizes as compulsory ipso facto, and without special agreement in relation to any party accepting the same obligation:

(a) Submission of the dispute to the International Court of Justice; and/or

(b) Arbitration by an arbitral tribunal established and operating, unless the parties to the dispute otherwise agreed, in accordance with the procedure laid down in the annex to the present Convention.

A party which is a regional economic integration organization may make a declaration with like effect in relation to arbitration in accordance with subparagraph (b).

PART VII. FINAL CLAUSES

Article 34 Signature

The present Convention shall be open for signature by all States and by regional economic integration organizations from 21 May 1997 until 20 May 2000 at United Nations Headquarters in New York.

Article 35 Ratification, acceptance, approval or accession

1. The present Convention is subject to ratification, acceptance, approval or accession by States and by regional economic integration organizations. The instruments of ratification, acceptance, approval or accession shall be deposited with the Secretary-General of the United Nations.

2. Any regional economic integration organization which becomes a Party to this Convention without any of its member States being a Party shall be bound by all the obligations under the Convention. In the case of such organizations, one or more of whose member States is a Party to this Convention, the organization and its member States shall decide on their respective responsibilities for the performance of their obligations under the Convention. In such cases, the organization and the member States shall not be entitled to exercise rights under the Convention concurrently.

3. In their instruments of ratification, acceptance, approval or accession, the regional economic integration organizations shall declare the extent of their competence with respect to the matters governed by the Convention. These organizations shall also inform the Secretary-General of the United Nations of any substantial modification in the extent of their competence.

Article 36 Entry into force

1. The present Convention shall enter into force on the ninetieth day following the date of deposit of the thirty-fifth instrument of ratification, acceptance, approval or accession with the Secretary-General of the United Nations.

2. For each State or regional economic integration organization that ratifies, accepts or approves the Convention or accedes thereto after the deposit of the thirty-fifth instrument of ratification, acceptance, approval or accession, the Convention shall enter into force on the ninetieth day after the deposit by such State or regional economic integration organization of its instrument of ratification, acceptance, approval or accession.

3. For the purposes of paragraphs 1 and 2, any instrument deposited by a regional economic integration organization shall not be counted as additional to those deposited by States.

Article 37
Authentic texts

The original of the present Convention, of which the Arabic, Chinese, English, French, Russian and Spanish texts are equally authentic, shall be deposited with the Secretary-General of the United Nations.

IN WITNESS WHEREOF the undersigned Plenipotentiaries, being duly authorized thereto, have signed this Convention.

DONE at New York, this twenty-first day of May one thousand nine hundred and ninety-seven.

ANNEX
ARBITRATION

Article 1

Unless the parties to the dispute otherwise agree, the arbitration pursuant to article 33 of the Convention shall take place in accordance with articles 2 to 14 of the present annex.

Article 2

The claimant party shall notify the respondent party that it is referring a dispute to arbitration pursuant to article 33 of the Convention. The notification shall state the subject matter of arbitration and include, in particular, the articles of the Convention, the interpretation or application of which are at issue. If the parties do not agree on the subject matter of the dispute, the arbitral tribunal shall determine the subject matter.

Article 3

1. In disputes between two parties, the arbitral tribunal shall consist of three members. Each of the parties to the dispute shall appoint an arbitrator and the two arbitrators so appointed shall designate by common agreement the third arbitrator, who shall be the Chairman of the tribunal. The latter shall not be a national of one of the parties to the dispute or of any riparian State of the watercourse concerned, nor have his or her usual place of residence in the territory of one of these parties or such riparian State, nor have dealt with the case in any other capacity.

2. In disputes between more than two parties, parties in the same interest shall appoint one arbitrator jointly by agreement.

3. Any vacancy shall be filled in the manner prescribed for the initial appointment.

Article 4

1. If the Chairman of the arbitral tribunal has not been designated within two months of the appointment of the second arbitrator, the President of the International Court of Justice shall, at the request of a party, designate the Chairman within a further two-month period.

2. If one of the parties to the dispute does not appoint an arbitrator within two months of receipt of the request, the other party may inform the President of the International Court of Justice, who shall make the designation within a further two-month period.

Article 5

The arbitral tribunal shall render its decisions in accordance with the provisions of this Convention and international law.

Article 6

Unless the parties to the dispute otherwise agree, the arbitral tribunal shall determine its own rules of procedure.

Article 7

The arbitral tribunal may, at the request of one of the parties, recommend essential interim measures of protection.

Article 8

1. The parties to the dispute shall facilitate the work of the arbitral tribunal and, in particular, using all means at their disposal, shall:

- (a) Provide it with all relevant documents, information and facilities; and
- (b) Enable it, when necessary, to call witnesses or experts and receive their evidence.

2. The parties and the arbitrators are under an obligation to protect the confidentiality of any information they receive in confidence during the proceedings of the arbitral tribunal.

Article 9

Unless the arbitral tribunal determines otherwise because of the particular circumstances of the case, the costs of the tribunal shall be borne by the parties to the dispute in equal shares. The tribunal shall keep a record of all its costs, and shall furnish a final statement thereof to the parties.

Article 10

Any party that has an interest of a legal nature in the subject matter of the dispute which may be affected by the decision in the case, may intervene in the proceedings with the consent of the tribunal.

Article 11

The tribunal may hear and determine counterclaims arising directly out of the subject matter of the dispute.

Article 12

Decisions both on procedure and substance of the arbitral tribunal shall be taken by a majority vote of its members.

Article 13

If one of the parties to the dispute does not appear before the arbitral tribunal or fails to defend its case, the other party may request the tribunal to continue the proceedings and to make its award. Absence of a party or a failure of a party to defend its case shall not constitute a bar to the proceedings. Before rendering its final decision, the arbitral tribunal must satisfy itself that the claim is well founded in fact and law.

Article 14

1. The tribunal shall render its final decision within five months of the date on which it is fully constituted unless it finds it necessary to extend the time limit for a period which should not exceed five more months.

2. The final decision of the arbitral tribunal shall be confined to the subject matter of the dispute and shall state the reasons on which it is based. It shall contain the names of the members who have participated and the date of the final decision. Any member of the tribunal may attach a separate or dissenting opinion to the final decision.

3. The award shall be binding on the parties to the dispute. It shall be without appeal unless the parties to the dispute have agreed in advance to an appellate procedure.

4. Any controversy which may arise between the parties to the dispute as regards the interpretation or manner of implementation of the final decision may be submitted by either party for decision to the arbitral tribunal which rendered it.

KONVENCIJA O PRAVU NEPLOVIDBENIH KORIŠĆENJA MEĐUNARODNIH VODOTOKA

Usvojena od strane Generalne skupštine Ujedinjenih nacija 21. maja 1997. godine

Članice ove Konvencije,

Svjesne važnosti međunarodnih vodotoka i njihovih neplovidbenih korišćenja u mnogim regionima svijeta,

Imajući u vidu član 13 stav 1(a) Povelje Ujedinjenih nacija, kojim je predviđeno da Generalna skupština inicira studije i daje preporuke u cilju ohrabriranja progresivnog razvoja međunarodnog prava i njegove kodifikacije,

Smatrajući da bi uspješna kodifikacija i progresivan razvoj pravila međunarodnog prava koja se odnose na neplovidbeno korišćenje međunarodnih vodotoka pomogli u unaprjeđenju i primjeni svrha i principa utemeljenih u čl. 1 i 2 Povelje Ujedinjenih nacija,

Uzimajući u obzir probleme koji postoje na mnogim međunarodnim vodotocima, a koji proizilaze, između ostalog, iz rastućih zahtjeva i zagađenja,

Izražavajući uvjerenje da će okvir Konvencije obezbijediti korišćenje, razvoj, očuvanje, upravljanje i zaštitu međunarodnih vodotoka i unaprjeđenje njihovog optimalnog i održivog korišćenja za postojeće i buduće generacije,

Potvrđujući važnost međunarodne saradnje i dobrosusjedskih odnosa u ovoj oblasti,

Svjesne posebne situacije i potreba zemalja u razvoju,

Pozivajući se na principe i preporuke koje je usvojila Konferencija Ujedinjenih nacija o životnoj sredini i razvoju 1992. godine u Deklaraciji iz Rio de Žaneira i Agendi 21,

Pozivajući se, isto tako, na postojeće bilateralne i multilateralne sporazume o neplovidbenim korišćenjima međunarodnih vodotoka,

Imajući u vidu vrijedan doprinos međunarodnih organizacija, kako vladinih, tako i nevladinih, kodifikaciji i progresivnom razvoju međunarodnog prava u ovoj oblasti,

Cijeneći rad Komisije za međunarodno pravo o pravu neplovidbenih korišćenja međunarodnih vodotoka,

Imajući u vidu Rezoluciju Generalne skupštine Ujedinjenih nacija 49/52 od 9. decemba 1994. godine,

Sporazumjele su se kako slijedi:

DIO PRVI UVOD

Područje primjene Konvencije

Član 1

1. Ova Konvencija primjenjuje se na korišćenje međunarodnih vodotoka i njihovih voda za druge svrhe osim plovidbe i na mjere zaštite, očuvanja i upravljanja koje se odnose na te vodotoke i njihove vode.

2. Korišćenje međunarodnih vodotoka za plovidbu nije obuhvaćeno ovom Konvencijom, izuzev u mjeri u kojoj druga korišćenja utiču na plovidbu ili plovidba utiče na njih.

Upotreba termina

Član 2

Za potrebe ove Konvencije termin:

- (a) „vodotok“ označava sistem površinskih i podzemnih voda koje, po prirodi svojih fizičkih veza, obrazuju jedinstvenu cjelinu i normalno se ulivaju u zajednički recipijent;
- (b) „međunarodni vodotok“ označava vodotok čiji se djelovi nalaze u različitim državama;
- (c) „država vodotoka“ označava državu članicu ove Konvencije na čijoj teritoriji se nalazi dio međunarodnog vodotoka ili članicu koja je organizacija regionalne ekonomske integracije, kada se na teritoriji jedne ili više njenih država članica nalazi međunarodni vodotok;
- (d) „organizacija regionalne ekonomske integracije“ označava organizaciju koju su osnovale suverene države datog regiona, na koju su njene države članice prenijele nadležnost u pogledu pitanja uređenih ovom Konvencijom i koja je propisno ovlašćena, u skladu sa svojim internim pravilima, da potpiše, potvrdi, prihvati, odobri ili pristupi Konvenciji.

Sporazumi o vodotocima

Član 3

1. U nedostatku sporazuma kojim bi bilo suprotno uređeno, ništa u ovoj Konvenciji neće uticati na prava i obaveze države vodotoka koja proizilaze iz sporazuma koji su na snazi na dan na koji je postala članica ove Konvencije.

2. Nezavisno od odredbe iz stava 1 ovog člana, članice sporazuma iz stava 1 ovog člana, razmotriće, po potrebi, usaglašavanje takvih sporazuma sa osnovnim principima ove Konvencije.

3. Države vodotoka mogu zaključiti jedan ili više sporazuma, u daljem tekstu „sporazuma o vodotoku“, kojima se primjenjuju i prilagođavaju odredbe ove Konvencije karakteristikama i korišćenjima određenih međunarodnih vodotoka ili njihovih djelova.

4. Kada se između jedne ili više država vodotoka zaključuje sporazum o vodotoku, njime će se odrediti vode na koje se primjenjuje. Takav sporazum se može zaključiti za cio međunarodni vodotok ili za bilo koji njegov dio ili za poseban projekat, program ili korišćenje, izuzev ako sporazum ne utiče, u značajnoj mjeri, na korišćenje voda vodotoka od strane jedne ili više država vodotoka, bez njihove izričite saglasnosti.

5. Kada neka država vodotoka smatra da je prilagođavanje i primjena odredbi ove Konvencije potrebno zbog karakteristika i korišćenja određenog međunarodnog vodotoka, država vodotoka će se konsultovati sa težnjom da pregovaraju u dobroj vjeri u cilju zaključenja jednog ili više sporazuma o vodotoku.

6. Kada su neke, ali ne sve, države vodotoka članice sporazuma o određenom međunarodnom vodotoku, ništa u tom sporazumu neće uticati na prava i obaveze po ovoj Konvenciji onih država vodotoka koje nijesu članice takvog sporazuma.

Članice sporazuma o vodotoku

Član 4

1. Svaka država vodotoka ima pravo da učestvuje u pregovorima o članstvu i da postane članica svakog sporazuma o vodotoku koji se primjenjuje na čitav međunarodni vodotok, kao i da učestvuje u svim relevantnim konsultacijama.

2. Država vodotoka čije korišćenje međunarodnog vodotoka može u značajnoj mjeri da utiče na primjenu predloženog sporazuma o vodotoku, koji se primjenjuje samo na dio vodotoka ili na poseban projekat, program ili korišćenje, ima pravo da učestvuje u konsultacijama o takvom sporazumu i, po potrebi, u pregovorima o njemu u dobroj vjeri sa težnjom da postane članica sporazuma u mjeri u kojoj se to tiče njenog korišćenja.

DIO DRUGI OPŠTI PRINCIPI

Pravično i razumno korišćenje i učešće

Član 5

1. Države vodotoka će svaka na svojoj teritoriji koristiti međunarodni vodotok na pravičan i razuman način. Države članice će posebno koristiti međunarodni vodotok sa ciljem da se postigne njegovo optimalno i održivo korišćenje i koristi od njega, uzimajući u obzir interese države datog vodotoka, u skladu sa odgovarajućom zaštitom vodotoka.

2. Države vodotoka će učestvovati u korišćenju, razvoju i zaštiti međunarodnog vodotoka na pravičan i razuman način. Takvo učešće obuhvata, kako pravo korišćenja vodotoka, tako i obavezu saradnje na njegovoj zaštiti i razvoju, kako je predviđeno ovom Konvencijom.

Faktori od značaja za pravično i razumno korišćenje

Član 6

1. Korišćenje međunarodnog vodotoka na pravičan i razuman način, u smislu člana 5 ove Konvencije, zahtijeva uzimanje u obzir svih relevantnih faktora i okolnosti, uključujući:

- (a) geografske, hidrografske, hidrološke, klimatske, ekološke i druge faktore prirodnog karaktera;
- (b) društvene i ekonomske potrebe zainteresovanih država vodotoka;
- (c) stanovništvo koje zavisi od vodotoka u svakoj državi vodotoka;
- (d) posljedice jednog ili više korišćenja vodotoka u jednoj državi vodotoka na druge države vodotoka;
- (e) postojeća i potencijalna korišćenja vodotoka;
- (f) očuvanje, zaštitu, razvoj i ekonomiju korišćenja vodnih resursa vodotoka i troškove mjera preduzetih u tom cilju; i
- (g) dostupnost alternativnih rješenja, uporedive vrijednosti, za određeno planirano ili postojeće korišćenje.

2. U primjeni člana 5 ove Konvencije ili stava 1 ovog člana, zainteresovana država vodotoka će, kada nastane potreba, započeti konsultacije u duhu saradnje.

3. Težina koja će se pridati svakom od faktora, određiće se poređenjem značaja tog faktora sa značajem drugih relevantnih faktora. U određivanju šta je razumno ili pravično korišćenje, svi relevantni faktori će biti razmatrani zajedno, a zaključak će se izvesti na osnovu cjeline.

Obaveza neprouzrokovanja značajne štete

Član 7

1. Države vodotoka će, pri korišćenju međunarodnog vodotoka na svojim teritorijama, preduzeti sve odgovarajuće mjere da spriječe prouzrokovanje značajne štete drugim državama vodotoka.

2. Ako je značajna šteta ipak prouzrokovana drugoj državi vodotoka, države čije korišćenje prouzrokuje takvu štetu će, u nedostatku sporazuma o takvom korišćenju, preduzeti sve odgovarajuće mjere, posebno uzimajući u obzir odredbe čl. 5 i 6 ove Konvencije, konsultujući se sa pogođenom državom, radi otklanjanja i sprječavanja takve štete, i po potrebi, raspraviti pitanje kompenzacije.

Opšta obaveza saradnje

Član 8

1. Države vodotoka će saradivati na bazi suverene jednakosti, teritorijalnog integriteta, zajedničke dobrobiti i dobre vjere u cilju postizanja optimalnog korišćenja i adekvatne zaštite međunarodnog vodotoka.

2. U određivanju načina takve saradnje, države vodotoka mogu razmotriti uspostavljanje zajedničkih mehanizama ili komisija, kako budu smatrale za potrebno, radi obezbjeđenja saradnje u pogledu relevantnih mjera i postupaka u svjetlu iskustva stečenog kroz saradnju u okviru postojećih zajedničkih mehanizama i komisija u različitim regionima.

Redovna razmjena podataka i informacija

Član 9

1. U skladu sa članom 8 ove Konvencije, države vodotoka će na bazi redovnosti razmjenjivati dostupne podatke koji su pripremljeni i informacije o stanju vodotoka, a posebno hidrološke, meteorološke i ekološke i one koji se odnose na kvalitet vode, kao i na odgovarajuće prognoze.

2. Ako jedna država vodotoka zahtijeva od druge države vodotoka da obezbijedi podatke i informacije koje nijesu pripremane i dostupne, ta druga država će uložiti svoje najbolje napore da udovolji zahtjevu, ali to može usloviti plaćanjem od strane države koja to zahtijeva, razumnih troškova prikupljanja, i po potrebi, obrade tih podataka ili informacija.

3. Države vodotoka će uložiti svoje najbolje napore da prikupe, i po potrebi, obrade podatke i informacije na način koji omogućava njihovo korišćenje od strane drugih država vodotoka kojima su dostavljeni.

Veze između različitih vrsta korišćenja

Član 10

1. U nedostatku sporazuma ili običaja kojima je uređeno suprotno, nijedno korišćenje nekog međunarodnog vodotoka nema samo po sebi prednost nad drugim korišćenjima,

2. U slučaju konflikta između korišćenja nekog međunarodnog vodotoka, rješenje će se naći u okviru primjene čl. 5 do 7 ove Konvencije, posebno vodeći računa o zahtjevima vitalnih ljudskih potreba.

DIO TREĆI PLANIRANE MJERE

Informacije koje se odnose na planirane mjere

Član 11

Države vodotoka će razmjenjivati informacije i konsultovati se i po potrebi, pregovarati o mogućim posljedicama planiranih mjera na stanje međunarodnog vodotoka.

Obavještenje koje se odnosi na planirane mjere sa mogućim negativnim uticajima

Član 12

Prije nego što država vodotoka počne sa realizacijom ili odobri realizaciju planiranih mjera koje mogu imati značajan negativan uticaj na druge države vodotoka, ona će o tome blagovremeno dostaviti obavještenje tim državama. Takvo obavještenje moraju pratiti odgovarajući stručni podaci i informacije, uključujući i rezultate procjene uticaja na životnu sredinu, kako bi se obaviještenim državama omogućilo da procijene moguće posljedice planiranih mjera.

Rok za odgovor na obavještenje

Član 13

Ukoliko nije drugačije dogovoreno:

- (a) država vodotoka koja uputi obavještenje iz člana 12 ove Konvencije ostaviće državi kojoj je obavještenje dostavljeno rok od šest mjeseci za proučavanje i ocjenu mogućih posljedica planiranih mjera i za dostavljanje njenih nalaza; i
- (b) ovaj rok će se, na zahtjev države kojoj je obavještenje upućeno, a za koju procjena planiranih mjera predstavlja posebnu teškoću, biti produžen za šest mjeseci.

Obaveze države koja je uputila obavještenje za vrijeme roka za odgovor

Član 14

Za vrijeme roka iz člana 13 ove Konvencije, država koja je uputila obavještenje;

- (a) će saradivati sa državama kojima je obavještenje upućeno, dostavljajući im, na zahtjev, sve dodatne podatke i informacije koje su dostupne i potrebne za tačnu ocjenu; i
- (b) neće realizovati niti dozvoliti realizaciju planiranih mjera bez saglasnosti država kojima je obavještenje upućeno.

Odgovor na obavještenje

Član 15

Države kojima je obavještenje upućeno dostaviće svoje nalaze državi koja je uputila obavještenje što je moguće ranije, u okviru roka iz člana 13 ove Konvencije. Ako država kojoj je upućeno obavještenje utvrdi da bi realizacija planiranih mjera bila u nesaglasnosti sa čl. 5 do 7 ove Konvencije, ona će uz svoje nalaze priložiti dokumentovano objašnjenje navodeći razloge za njene nalaze.

Izostanak odgovora na obavještenje

Član 16

1. Ako u roku ostavljenom u skladu sa članom 13 ove Konvencije, država koja je uputila obavještenje ne primi odgovor iz člana 15 ove Konvencije, ona može, u skladu sa svojim obavezama iz čl. 5 do 7 ove Konvencije, nastaviti sa realizacijom planiranih mjera u saglasnosti sa obavještenjem i svim drugim podacima i informacijama dostavljenim državama kojima je obavještenje upućeno.

2. Svaki zahtjev za kompenzacijom države kojoj je upućeno obavještenje, a koja nije odgovorila u roku ostavljenom u skladu sa članom 13 ove Konvencije, može biti kompenzovan troškovima koje je snosila država koja je uputila obavještenje nastalih zbog preduzimanja aktivnosti nakon isteka roka za odgovor, a koje ne bi bile preduzete da je država kojoj je obavještenje upućeno prigovorila u roku.

Konsultacije i pregovori koji se odnose na planirane mjere

Član 17

1. Ako je dostavljen odgovor iz člana 15 ove Konvencije da bi planirane mjere bile u nesaglasnosti sa odredbama čl. 5 ili 7 ove Konvencije, država koja je uputila obavještenje i država koja je dostavila odgovor stupiće u konsultacije i, po potrebi, pregovore, sa ciljem da postignu pravično rješenje situacije.

2. Konsultacije i pregovori vodiće se na takvoj osnovi da svaka država mora u dobroj vjeri uzeti u obzir prava i legitimne interese druge države.

3. U toku trajanja konsultacija i pregovora, država koja je uputila obavještenje će se, ako to zahtijeva država kojoj je obavještenje upućeno u vrijeme kada je dostavila odgovor, uzdržati od realizacije ili davanja dozvole za realizaciju planiranih mjera, za vrijeme od šest mjeseci, ukoliko se drugačije ne dogovori.

Postupak u slučaju nedostavljanja obavještenja

Član 18

1. Ako jedna od država vodotoka ima razumne osnove da vjeruje da druga država vodotoka planira mjere koje mogu imati značajne negativne posljedice po nju, ona može od te države zahtijevati primjenu odredbi člana 12 ove Konvencije. Zahtjev mora biti praćen dokumentovanim objašnjenjem navodeći svoje razloge.

2. U slučaju da država koja planira mjere ipak nađe da nije u obavezi da da obavještenje iz člana 12 ove Konvencije, ona će o tome informisati drugu državu, dostavljajući dokumentovano objašnjenje navodeći razloge za takav nalaz. Ako takav nalaz ne zadovolji drugu državu, dvije države će, na zahtjev one druge države, odmah početi konsultacije i pregovore na način naveden u članu 17 st. 1 i 2 ove Konvencije.

3. Tokom trajanja konsultacija i pregovora, država koja planira preduzimanje mjera će se, ako je to zahtijevala druga država u vrijeme zahtijeva za otpočinjanje konsultacija i pregovora, uzdržati od realizacije ili izdavanja dozvole za realizaciju tih mjera, na period od šest mjeseci, ukoliko nije drugačije dogovoreno.

Hitna realizacija planiranih mjera

Član 19

1. U slučaju da je realizacija planiranih mjera od najveće hitnosti u cilju zaštite javnog zdravlja, javne bezbjednosti ili drugih podjednako važnih interesa, država koja planira preduzimanje mjera može, u skladu sa čl. 5 i 7 ove Konvencije, odmah početi realizaciju, bez obzira na odredbe člana 14 i člana 17 stav 3 ove Konvencije.

2. U tom slučaju, o zvaničnom proglašenju hitnosti mjera biće bez odlaganja obaviještene druge države vodotoka iz člana 12 ove Konvencije, uz dostavljanje odgovarajućih podataka i informacija.

3. Država koja planira mjere će na zahtjev bilo koje od država iz stava 2 ovog člana odmah početi konsultacije i pregovore na način utvrđen u članu 17 st. 1 i 2 ove Konvencije.

DIO ČETVRTI ZAŠTITA, OČUVANJE I UPRAVLJANJE

Zaštita i očuvanje ekosistema

Član 20

Države vodotoka će, pojedinačno i po potrebi, zajednički štiti i čuvati ekosisteme međunarodnih vodotoka.

Sprječavanje, smanjenje i kontrola zagađenja

Član 21

1. U smislu ovog člana, „zagađenje međunarodnog vodotoka“ znači svako pogoršanje sastava ili kvaliteta voda međunarodnog vodotoka koje je direktno ili indirektno izazvano ljudskim ponašanjem.

2. Države vodotoka će, pojedinačno i po potrebi zajednički, sprječavati, smanjivati i kontrolisati zagađenje međunarodnog vodotoka koje može prouzrokovati značajnu štetu drugim državama vodotoka ili životnoj sredini, uključujući štetu ljudskom zdravlju ili bezbjednosti, korišćenju voda za bilo koju korisnu svrhu ili živim resursima vodotoka. Države vodotoka će preduzeti mjere da usklade svoje politike u vezi sa ovim.

3. Države vodotoka će se na zahtjev bilo koje od njih konsultovati sa ciljem da postignu zajednički prihvatljive metode i mjere za sprječavanje, smanjenje i kontrolu zagađenja međunarodnog vodotoka, kao što su:

- (a) postavljanje zajedničkih ciljeva i kriterijuma kvaliteta voda;
- (b) utvrđivanje tehnika i praksi radi suzbijanja zagađenja iz tačkastih i rasutih izvora; i
- (c) utvrđivanje liste materija čije uvođenje u vode međunarodnog vodotoka se zabranjuje, ograničava, istražuje ili prati.

Uvođenje stranih ili novih vrsta

Član 22

Države vodotoka će preduzeti sve mjere potrebne za sprječavanje uvođenja vrsta, stranih ili novih, u međunarodni vodotok, koje može imati štetne posljedice po ekosistem vodotoka, koje rezultiraju značajnim štetama drugim državama vodotoka.

Zaštita i očuvanje morske životne sredine

Član 23

Države vodotoka će, pojedinačno i po potrebi, u saradnji sa drugim državama, preduzimati sve mjere u pogledu međunarodnog vodotoka koje su potrebne za zaštitu i očuvanje morske životne sredine, uključujući ušća, uzimajući u obzir opšteprihvaćena međunarodna pravila i standarde.

Upravljanje

Član 24

1. Države vodotoka će, na zahtjev bilo koje od njih, početi konsultacije u pogledu upravljanja međunarodnim vodotokom, koje može obuhvatiti i uspostavljanje zajedničkog mehanizma upravljanja.

2. Za potrebe ovog člana, „upravljanje“ se posebno odnosi na:

- (a) planiranje održivog razvoja međunarodnog vodotoka i obezbjeđenje realizacije svih usvojenih planova; i
- (b) na drugi način promovisanje racionalnog i optimalnog korišćenja, zaštite i kontrole vodotoka.

Regulacija

Član 25

1. Države vodotoka će sarađivati, po potrebi, kako bi odgovorile potrebama i mogućnostima za regulacijom toka voda međunarodnog vodotoka.

2. Ukoliko nije drugačije dogovoreno, države vodotoka će na pravičnoj osnovi učestvovati u izgradnji i održavanju ili troškovima onih regulacionih radova za koje se dogovore da ih preuzmu.

3. Za potrebe ovog člana „regulacija“ znači hidrotehničke radove ili bilo koje druge trajne mjere za izmjenu ili kontrolisanje na drugi način toka voda međunarodnog vodotoka.

Instalacije
Član 26

1. Države vodotoka će na svojim teritorijama uložiti svoje najbolje napore da održavaju i čuvaju instalacije, opremu i druge objekte koji se odnose na međunarodni vodotok.

2. Države vodotoka će, na zahtjev bilo koje od njih koja ima razumne osnove da vjeruje da može pretrpjeti značajne negativne posljedice, početi konsultacije u pogledu:

- (a) sigurnog rada i održavanja instalacija, opreme i drugih objekata koji se odnose na međunarodni vodotok; i
- (b) zaštite instalacija, opreme i drugih objekata od namjernih činjenja i nepažnje ili od prirodnih sila.

DIO PETI
ŠTETNA STANJA I VANREDNE SITUACIJE

Sprječavanje i ublažavanje štetnih stanja
Član 27

Države vodotoka će pojedinačno ili po potrebi zajednički, preduzeti sve odgovarajuće mjere za sprječavanje i ublažavanje štetnih stanja koja se odnose na međunarodni vodotok, a koja mogu nanijeti štetu drugim državama vodotoka, bilo da su ona rezultat prirodnih uzroka ili ljudskog ponašanja, kao što su poplave ili led, bolesti koje se prenose vodom, zamuljenje, erozija, prodor slane vode, suša ili dezertifikacija.

Vanredne situacije
Član 28

1. U smislu ovog člana, „vanredna“ označava situaciju koja prouzrokuje ili predstavlja neposrednu prijetnju izazivanja ozbiljne štete državi vodotoka ili drugim državama i koja iznenadno nastaje zbog prirodnih uzroka, kao što su poplave, prolom leda, klizanje zemljišta ili zemljotres, ili zbog aktivnosti ljudi, kao što su industrijski akcidenti.

2. Država vodotoka će, bez odlaganja i najefikasnijim dostupnim sredstvima, obavijestiti druge potencijalno ugrožene države i nadležne međunarodne organizacije o svakoj vanrednoj situaciji koja nastane na njenoj teritoriji.

3. Država vodotoka na čijoj teritoriji nastane vanredna situacija će, u saradnji sa potencijalno ugroženim državama, a po potrebi i nadležnim međunarodnim organizacijama, odmah preduzeti sve moguće mjere koje okolnosti zahtijevaju, da spriječi i otkloni štetne posljedice vanredne situacije.

4. Kada je potrebno, države vodotoka će zajednički pripremiti planove za vanredne situacije u cilju odgovora na takve situacije, u saradnji, po potrebi, sa drugim, potencijalno pogođenim državama i nadležnim međunarodnim organizacijama.

DIO ŠESTI OSTALE ODREDBE

Međunarodni vodotoci i instalacije u vrijeme oružanog sukoba *Član 29*

Međunarodni vodotoci i odgovarajuće instalacije, oprema i objekti užiće zaštitu saglasno pravilima međunarodnog prava u međunarodnom i nemeđunarodnom oružanom sukobu i neće biti korišćeni kršeći te principe i pravila.

Indirektni postupci *Član 30*

U slučaju kada postoje ozbiljne prepreke za direktan kontakt između država vodotoka, zainteresovane države će ispunjavati svoje obaveze u pogledu saradnje predviđene ovom Konvencijom, uključujući razmjenu podataka i informacija, obavještanje, komunikaciju, konsultacije i pregovore u svakom indirektnom postupku koji prihvate.

Podaci i informacije od vitalnog značaja za nacionalnu odbranu i bezbjednost *Član 31*

Ništa u ovoj Konvenciji ne obavezuje državu vodotoka da obezbjeđuje podatke od vitalnog značaja za nacionalnu odbranu i bezbjednost. I pored toga, država će saradivati u dobroj vjeri sa drugim državama vodotoka sa težnjom da obezbijedi što je moguće više informacija u datim okolnostima.

Nediskriminacija *Član 32*

Ukoliko se države vodotoka drugačije ne dogovore o zaštiti interesa lica, fizičkih i pravnih, koja trpe ili kojima prijete ozbiljna opasnost da će pretrpjeti značajnu prekograničnu štetu kao rezultat aktivnosti u vezi sa međunarodnim vodotokom, država vodotoka neće praviti diskriminaciju na osnovu državljanstva, mjesta boravka ili mjesta gdje se povreda dogodila, u priznavanju prava tim licima, u skladu sa svojim pravnim sistemom, pristupa sudskim ili drugim postupcima, ili prava da zahtijevaju kompenzaciju ili drugu vrstu obeštećenja za značajnu štetu prouzrokovanu aktivnostima vršenim na njenoj teritoriji.

Rješavanje sporova *Član 33*

1. U slučaju spora između dvije ili više članica u pogledu tumačenja ili primjene ove Konvencije, članice će, u nedostatku važećeg sporazuma između njih, nastojati da spor riješe miroljubivim sredstvima u skladu sa odredbama koje slijede.

2. Ako zainteresovane članice nijesu u stanju da postignu sporazum kroz pregovore koje zahtijeva jedna od njih, one mogu zajednički da zatraže dobre usluge ili posredovanje ili mirenje

od treće strane, ili da iskoriste, po potrebi, svaku zajedničku instituciju vodotoka koju su možda ustanovile ili se mogu složiti da spor iznesu pred arbitražu ili pred Međunarodni sud pravde.

3. U primjeni stava 10 ovog člana, ako poslije šest mjeseci od vremena zahtjeva za pregovore iz stava 2 ovog člana zainteresovane članice nijesu bile u stanju da riješe spor kroz pregovore niti na bilo koji drugi način iz stava 2 ovog člana, spor će biti podvrgnut, na zahtjev bilo koje strane u sporu, postupku utvrđivanja činjeničnog stanja, u skladu sa st. 4 do 9 ovog člana, osim, ukoliko se članice ne dogovore drugačije.

4. Komisija za utvrđivanje činjeničnog stanja biće formirana tako da je čine po jedan član imenovan od svake zainteresovane članice i dodatno jedan član koji nije državljanin nijedne od zainteresovanih strana, a kojeg izaberu imenovani članovi, a koji će biti u svojstvu predsjedavajućeg.

5. Ako se članovi koje imenuju zainteresovane članice ne slože o predsjedavajućem u roku od tri mjeseca od zahtjeva za formiranje Komisije, svaka zainteresovana članica može zahtijevati od Generalnog sekretara Ujedinjenih nacija da imenuje predsjedavajućeg koji neće biti državljanin nijedne od strana u sporu, niti državljanin bilo koje pribrežne države vodotoka u pitanju. Ako jedna od članica ne imenuje člana u roku od tri mjeseca od incijalnog zahtjeva po stavu 3 ovog člana, svaka druga zainteresovana članica može zahtijevati od Generalnog sekretara Ujedinjenih nacija da imenuje lice koje neće biti državljanin bilo koje strane u sporu niti bilo koje pribrežne države vodotoka u pitanju. Tako imenovano lice činiće jednočlanu komisiju.

6. Komisija će utvrditi sopstveni postupak.

7. Zainteresovane članice imaju obavezu da Komisiji obezbijede informacije koje ona bude tražila i, na zahtjev da dozvole Komisiji pristup svojim teritorijama i inspekciju svih sredstava, postrojenja, objekata, građevina ili prirodnih lokacija od značaja za njihovu istragu.

8. Komisija će svoj izvještaj usvojiti većinom glasova, ukoliko nije u pitanju jednočlana komisija, i dostaviće ga zainteresovanim članicama navodeći svoje nalaze i razloge za njih i preporuke koje smatra odgovarajućim za pravično rješenje spora, koji će zainteresovane članice razmotriti u dobroj vjeri.

9. Troškove Komisije snosiće ravnopravno zainteresovane članice.

10. Pri potvrđivanju, prihvatanju, odobravanju ili pristupanju ovoj Konvenciji, ili u bilo kojem trenutku poslije toga, članica koja nije organizacija regionalne ekonomske integracije može izjaviti u pisanom dokumentu podnijetom Depozitaru da, u pogledu svakog spora neriješenog u skladu sa stavom 2 ovog člana, priznaje kao obavezu ipso facto i bez posebnog sporazuma u vezi sa bilo kojom stranom koja privhata istu obavezu:

(a) iznošenje spora pred Međunarodni sud pravde; i/ili

(b) arbitražu arbitražnog tribunala koji je osnovan i koji funkcioniše, osim ukoliko se strane u sporu drugačije ne dogovore, u skladu sa postupkom propisanim u aneksu ove Konvencije.

Članica koja je organizacija regionalne ekonomske integracije može dati izjavu sa sličnim efektom u pogledu arbitraže u skladu sa alinejom (b).

DIO SEDMI ZAVRŠNE ODREDBE

Potpisivanje Član 34

Ova Konvencija biće otvorena za potpisivanje za sve države i organizacije regionalnih ekonomskih integracija od 21. maja 1997. godine do 20. maja 2000. godine u sjedištu Ujedinjenih nacija u Njujorku.

Potvrđivanje, prihvatanje, odobravanje ili pristupanje Član 35

1. Ova Konvencija podliježe potvrđivanju, prihvatanju, odobravanju ili pristupanju od strane država i organizacija regionalnih ekonomskih integracija. Instrumenti potvrđivanja, prihvatanja, odobravanja ili pristupanja deponuju se kod Generalnog sekretara Ujedinjenih nacija.

2. Svaka organizacija regionalne ekonomske integracije koja postane članica ove Konvencije, a čije države članice nijesu članice ove Konvencije, obavezana je svim obavezama po ovoj Konvenciji. U slučaju takvih organizacija, čije su jedna ili više država članice članice ove Konvencije, organizacija i njene države članice će odlučiti o njihovim odgovornostima za izvršenje obaveze po Konvenciji. U takvim slučajevima, prava po Konvenciji ne mogu vršiti i organizacija i države članice.

3. U svojim instrumentima o potvrđivanju, prihvatanju, odobravanju ili pristupanju, organizacije regionalne ekonomske integracije će dati obim svoje nadležnosti u pogledu pitanja uređenih Konvencijom. Te organizacije će takođe informisati Generalnog sekretara Ujedinjenih nacija o svakoj znatnijoj izmjeni obima njihovih nadležnosti.

Stupanje na snagu Član 36

1. Ova Konvencija će stupiti na snagu devedesetog dana od dana deponovanja Generalnom sekretaru Ujedinjenih nacija tridesetpetog instrumenta o potvrđivanju, prihvatanju, odobravanju ili pristupanju.

2. Za svaku državu ili organizaciju regionalne ekonomske integracije koja potvrdi, prihvati ili odobri ili joj pristupi po deponovanju tridesetpetog instrumenta o potvrđivanju, prihvatanju, odobravanju ili pristupanju, Konvencija će stupiti na snagu devedesetog dana po deponovanju instrumenta te države ili organizacije regionalne ekonomske integracije o potvrđivanju, prihvatanju, odobravanju ili pristupanju.

3. U smislu st. 1 i 2 ovog člana, svaki instrument deponovan od strane organizacije regionalne ekonomske integracije neće se računati kao dodatni onim instrumentima koje su države deponovale.

Vjerodostojni tekstovi

Član 37

Original ove Konvencije, čiji su tekstovi na arapskom, kineskom, engleskom, francuskom, ruskom i španskom jeziku podjednako vjerodostojni, biće deponovani kod Generalnog sekretara Ujedinjenih nacija.

Doljenavedeni potpisani opunomoćenici, budući propisno ovlašćeni, potpisali su ovu Konvenciju.

Sačinjeno u Njujorku, dvadeset prvog maja hiljadu devet stotina devedest sedme godine.

ANEKS ARBITRAŽA

Član 1

Ukoliko strane u sporu ne odluče drugačije, arbitraža na osnovu člana 33 Konvencije odviđaće se u skladu sa čl. 2 do 14 ovog aneksa.

Član 2

Strana koja se obraća arbitraži obavijestiće drugu stranu da je iznijela spor pred arbitražu u skladu sa članom 33 Konvencije. Obavještenje će sadržati predmet arbitraže a naročito članove Konvencije čije tumačenje ili primjena je u pitanju. Ako se strane ne slože o predmetu spora, arbitražni tribunal će odrediti predmet.

Član 3

1. U sporu između dvije strane, arbitražni tribunal će se sastojati od tri člana. Svaka od strana u sporu će imenovati jednog arbitra, a dva arbitra imenovana na taj način odrediće zajedničkom saglasnošću trećeg arbitra, koji će biti predsjedavajući tribunala. Predsjedavajući neće biti državljanin nijedne od strana u sporu niti bilo koje pribrežne države vodotoka o kojem se radi, a njegovo ili njeno stalno mjesto boravka neće biti na teritoriji jedne od tih strana ili pribrežne države, niti će biti umiješan u slučaj na bilo koji način.

2. U sporovima između više od dvije strane, strane koje imaju isti interes imenovaće sporazumno jednog zajedničkog arbitra.

3. Svako upražnjeno arbitražno mjesto biće popunjeno na način propisan za početno imenovanje.

Član 4

1. Ako predsjednik arbitražnog tribunala ne bude određen u roku od dva mjeseca od imenovanja drugog arbitra, Predsjednik Međunarodnog suda pravde će, na zahtjev jedne strane, odrediti predsjedavajućeg u narednom dvomjesečnom roku.

2. Ako jedna od strana u sporu ne imenuje arbitra u roku od dva mjeseca od prijema zahtjeva, druga strana može informisati Predsjednika Međunarodnog suda pravde, koji će izvršiti imenovanje u narednom dvomjesečnom periodu.

Član 5

Arbitražni tribunal će svoje odluke donijeti u skladu sa odredbama ove Konvencije i međunarodnim pravom.

Član 6

Ukoliko se strane u sporu ne dogovore drugačije, arbitražni tribunal će sam utvrditi poslovnik o radu.

Član 7

Arbitražni tribunal može, na zahtjev jedne od članica, preporučiti osnovne privremene mjere zaštite.

Član 8

1. Strane u sporu će omogućiti rad arbitražnog tribunala a naročito će, koristeći sva sredstva koja im stoje na raspolaganju:

- (a) obezbijediti sva relevantna dokumenta, informacije i opremu; i
- (b) omogućiti da, po potrebi, poziva svjedoke ili eksperte i prima njihove dokaze.

2. Strane i arbitri imaju obavezu da čuvaju tajnost svake informacije koju kao takvu prime tokom postupka arbitražnog tribunala.

Član 9

Ukoliko arbitražni tribunal ne odredi drugačije zbog posebnih okolnosti slučaja, troškove tribunala snosiće strane u sporu u jednakim dijelovima. Tribunal će voditi evidenciju o svim svojim troškovima i podnijeti stranama konačan obračun.

Član 10

Svaka članica koja ima pravni interes u predmetu spora, koja može biti pogođena odlukama o slučaju, može se umiješati u postupak sa dozvolom tribunala.

Član 11

Tribunal može saslušati i definisati protivzahtjev koji direktno proizilazi iz predmeta spora.

Član 12

Odluke arbitražnog tribunala, i o postupku i o suštini stvari, donosiće se većinom glasova njegovih članova.

Član 13

Ako se jedna od strana u sporu ne pojavi pred arbitražnim tribunalom ili propusti da zastupa svoj slučaj, druga strana može zahtijevati od tribunala da nastavi postupak i da donese svoju odluku. Odsustvo jedne strane ili propuštanje jedne strane da zastupa svoj slučaj, neće predstavljati prepreku za nastavak postupka. Prije donošenja svoje konačne odluke, arbitražni tribunal mora biti siguran da je zahtjev čvrsto utemeljen na činjenicama i pravu.

Član 14

1. Tribunal će donijeti svoju konačnu odluku u roku od pet mjeseci od dana njegovog potpunog konstituisanja, ukoliko se ne nađe za potrebno da produži ovaj rok za rok koji ne bi trebalo da bude duži od dodatnih pet mjeseci.

2. Konačna odluka arbitražnog tribunala odnosiće se na predmet spora i sadržaće razloge na kojima je zasnovana. Sadržaće i imena članova koji su učestvovali i datum donošenja konačne odluke. Svaki član tribunala može priložiti odvojeno ili mišljenje protivno konačnoj odluci.

3. Odluka će biti obavezujuća za strane u sporu. Protiv nje neće biti mogućnosti žalbe, osim ako se strane u sporu nijesu unaprijed saglasile o žalbenom postupku.

4. Svaka nesaglasnost koja nastane između strana u sporu u pogledu tumačenja ili načina izvršenja konačne odluke može biti, od bilo koje strane, podnijeta na odlučivanje arbitražnom tribunalu koji ju je i donio.

Član 3

Prilikom predaje isprave o potvrđivanju, Crna Gora će dati sljedeću izjavu:

U skladu sa odredbama člana 33 stav 10 Konvencije, Crna Gora u pogledu svakog spora neriješenog u skladu sa stavom 2 tog člana, priznaje kao obavezu ipso facto i bez posebnog sporazuma u vezi sa bilo kojom stranom koja privhata istu obavezu:

- iznošenje spora pred Međunarodni sud pravde; i/ili
- arbitražu arbitražnog tribunala koji je osnovan i koji funkcioniše, osim ukoliko se strane u sporu drukčije ne dogovore, u skladu sa postupkom propisanim u aneksu Konvencije.

Član 4

Nadzor nad sprovođenjem ovog zakona, u okviru utvrđenih nadležnosti, vrše ministarstva nadležna za poslove voda, zdravlja, zaštite životne sredine i nadležni organ lokalne uprave.

Član 5

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore - Međunarodni ugovori".

OBRAZLOŽENJE

I. Ustavni osnov za donošenje zakona

Ustavni osnov za donošenje Zakona o potvrđivanju Konvencije o pravu neplovidbenih korišćenja međunarodnih vodotoka je član 16 stav 1 tačka 5 Ustava Crne Gore, kojim je propisano da se zakonom u skladu sa Ustavom uređuju druga pitanja od interesa za Crnu Goru, kao i član 82 tačka 17 Ustava Crne Gore, kojim je propisano da Skupština potvrđuje međunarodne ugovore.

II. Ocjena stanja međunarodnih odnosa i cilj donošenja zakona

Zakonodavstvo Evropske unije, u oblasti upravljanja vodama je od izuzetnog značaja ne samo za države članice, već i za sve zemlje koje namjeravaju da sarađuju sa Evropskom unijom i postanu njene članice. Zakonodavstvo EU koje se bavi korišćenjem i zaštitom vodnih resursa, a posebno vodotoka, čine u prvom redu međunarodni ugovori, kao i druge obaveze koje je na međunarodnom planu prihvatila EU.

Konvencija o pravu neplovidbenih korišćenja međunarodnih vodotoka je jedan od najznačajnijih međunarodnih multilateralnih ugovora, koji reguliše oblast upravljanja vodama. Konvencija je od velikog značaja, prije svega, zbog toga što se njom prvi put putem jednog međunarodnog ugovora, na univerzalnom međunarodnom planu utvrđuju uslovi za korišćenje, razvoj, očuvanje, upravljanje i zaštitu međunarodnih vodotoka i unaprjeđenje njihovog optimalnog i održivog korišćenja u neplovidbene svrhe.

Svrha Konvencije je da, polazeći od neplovidbenog korišćenja međunarodnih vodotoka, potrebe za uspješnom kodifikacijom pravila međunarodnog prava koja se odnose na to pitanje, za primjenu principa utemeljenih u čl. 1 i 2 Povelje Ujedinjenih nacija, ustanovi okvir kojim će se obezbijediti korišćenje, razvoj, očuvanje, upravljanje i zaštita međunarodnih vodotoka i unaprjeđenje njihovog optimalnog i održivog korišćenja za postojeće i buduće generacije. Kao što i iz naziva proizilazi, Konvencija se ne odnosi na korišćenje međunarodnih vodotoka za plovidbu, izuzev u mjeri u kojoj druga korišćenja tih vodotoka utiču na plovidbu ili plovidba na njih.

Korišćenje vode, prema Konvenciji, zasnovano je na opšteprihvaćenim principima: pravičnog i razumnog korišćenja i učešća, obaveze neprozrokovanja značajnije štete, opšte obaveze saradnje, redovne razmjene podataka i informacija i veze između različitih vrsta korišćenja. U Konvenciju je ugrađen princip pravičnog i razumnog korišćenja, ustanovljen Helsinškim pravilima, koji je čak i pojačan principom obaveze neprozrokovanja značajnije štete, prema kojem će u slučaju prouzrokovanja takve štete, u nedostatku sporazuma o takvom korišćenju, država korišćenja preduzeti sve odgovarajuće mjere, konsultujući se sa pogođenom državom, radi otklanjanja i sprječavanja takve štete, i po potrebi raspraviti pitanje kompenzacije.

Konvencijom su posebno utvrđene obaveze države koje se odnose na planirane mjere, odnosno obaveze koje se odnose na razmjenu informacija, konsultacije i pregovore između te i

zainteresovanih država, a prije realizacije planiranih mjera. Nadalje, Konvencija sadrži odredbe o zaštiti, očuvanju i upravljanju međunarodnim vodotokom, štetnim stanjima i vanrednim situacijama, kao i razne druge odredbe od značaja za korišćenje i zaštitu međunarodnih vodotoka, uključujući i odredbe o načinu rješavanja sporova. Posebnim aneksom regulisana su pravila arbitraže.

Konvencija o pravu neplovidbenih korišćenja međunarodnih vodotoka još nije stupila na snagu. Za njeno stupanje na snagu potrebno je da je potvrdi, prihvati, odobri ili joj pristupi 35 država ili organizacija regionalne ekonomske integracije. Do sada je deponovano 29 instrumenata o potvrđivanju, prihvatanju, odobravanju ili pristupanju ovoj Konvenciji. Crna Gora, dakle potvrđivanjem ove Konvencije doprinosi bržem stupanju na snagu ovog izuzetno značajnog međunarodnog ugovora, kojim se prije svega obezbjeđuje adekvatan pravni instrument za unaprjeđuje međunarodne saradnje i razvoj dobrosusjedskih odnosa između država.

Kada se ima u vidu da gotovo svi veći vodotoci u Crnoj Gori (Lim, Tara, Čehotina, Ibar, Bojana, Cijevna) spadaju u međunarodne vodotoke, jasno je sa tog stanovišta od kolikog značaja za našu državu je potvrđivanje predmetne konvencije.

III. Osnovna pitanja koja se uređuju međunarodnim ugovorom

Članom 1 Predloga zakona potvrđuje se, dakle, Konvencija o pravu neplovidbenih korišćenja međunarodnih vodotoka, koju je Generalna skupština Ujedinjenih nacija usvojila u Njujorku, 21. maja 1997. godine, na arapskom, kineskom, engleskom, francuskom, ruskom i španskom jeziku.

Član 2 sadrži tekst Konvencije o pravu neplovidbenih korišćenja međunarodnih vodotoka u originalu na engleskom jeziku i u prevodu na crnogorski jezik.

Osnovna pitanja koja se uređuju Konvencijom podijeljena su u sedam poglavlja:

- dio I - uvod - područje primjene Konvencije, upotreba termina, sporazumi o vodotocima, članice sporazuma o vodotoku;
- dio II - opšti principi - pravično i razumno korišćenje i učešće, faktori od značaja za pravično i razumno korišćenje, obaveza neprouzrokovanja značajne štete, opšta obaveza saradnje, redovna razmjena podataka i informacija, veze između različitih vidova korišćenja;
- dio III - planirane mjere - informacije koje se odnose na planirane mjere, obavještenja koja se odnose na planirane mjere sa mogućim negativnim uticajima, rok za odgovor na obavještenje, obaveze države koja je uputila obavještenje za vrijeme roka za odgovor, odgovor na obavještenje, izostanak odgovora na obavještenje, konsultacije i pregovori koji se odnose na planirane mjere, postupak u slučaju nedostavljanja obavještenja, hitna realizacija planiranih mjera;
- dio IV - zaštita, očuvanje i upravljanje – zaštita i očuvanje ekosistema, sprječavanje i kontrola zagađenja, uvođenje stranih ili novih vrsta u međunarodni vodotok, zaštita i očuvanje morske životne sredine, upravljanje, regulacija, instalacije koje se odnose na međunarodni vodotok;

- dio V - štetna stanja i vanredne situacije - sprječavanje i ublažavanje štetnih stanja, vanredne situacije;
- dio VI - ostale odredbe - međunarodni vodotoci i instalacije u vrijeme oružanog sukoba, indirektni postupci, podaci i informacije od vitalnog značaja za nacionalnu odbranu i bezbjednost, nediskriminacija, rješavanje sporova;
- dio VII - završne odredbe - potpisivanje, potvrđivanje, prihvatanje odobravanje ili pristupanje, stupanje na snagu, vjerodostojni tekstovi.

Posebnim aneksom regulisana su pravila arbitraže.

Član 3 sadrži izjavu da Crna Gora u skladu sa članom 33 stav 10 Konvencije u pogledu svakog spora oko kojeg se ne postigne sporazum kroz pregovore priznaje kao obavezu ipso facto i bez posebnog sporazuma u vezi sa bilo kojom stranom koja privhata istu obavezu iznošenje spora pred Međunarodni sud pravde ili arbitražu arbitražnog tribunala.

Članom 4 propisuju se organi nadležni za sprovođenje zakona.

Član 5 propisuje da ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore - Međunarodni ugovori".

IV. Procjena finansijskih sredstava za sprovođenje Zakona

Za sprovođenje ovog zakona nije potrebno obezbijediti dodatna sredstva u Budžetu Crne Gore.

V. Potreba usaglašavanja propisa sa međunarodnim ugovorom

Predlogom zakona ne predviđa se donošenje podzakonskih akata.

VI. Razlozi hitnosti za donošenje Zakona po skraćenom postupku

Ne postoje razlozi za donošenje zakona po skraćenom postupku.